

LIETUVOS VYRIAUSIASIS ADMINISTRACINIS TEISMAS

NUTARTIS LIETUVOS RESPUBLIKOS VARDU

2018 m. spalio 29 d.
Vilnius

Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo teisėjų kolegija, susidedanti iš teisėjų Audriaus Bakavecko (kolegijos pirmininkas), Arūno Dirvono (pranešėjas) ir Mildos Vainienės, teismo posėdyje apeliacine rašytinio proceso tvarka išnagrinėjo administracinę bylą pagal atsakovo Aplinkos apsaugos agentūros apeliacinį skundą dėl Vilniaus apygardos administracinio teismo 2017 m. rugpjūčio 24 d. sprendimo administracinėje byloje pagal pareiškėjo uždarnosios akcinės bendrovės „Krismina“ skundą atsakovui Aplinkos apsaugos agentūrai, trečiajam suinteresuotam asmeniui Lietuvos Respublikos aplinkos ministerijai dėl sprendimo panaikinimo.

Teisėjų kolegija

n u s t a t ė:

I.

1. Pareiškėjas uždaroji akcinė bendrovė (toliau – ir UAB) „Krismina“ (toliau – ir pareiškėjas, Bendrovė) kreipėsi į teismą su skundu, prašydamas: panaikinti Aplinkos apsaugos agentūros (toliau – ir Agentūra) 2016 m. balandžio 27 d. sprendimą Nr. (27)-A4-4426 „Dėl licencijos galiojimo panaikinimo“ (toliau – ir Sprendimas), kuriuo atsakovas panaikino pareiškėjui 2010 m. balandžio 23 d. išduotos pavojingų atliekų tvarkymo licencijos Nr. 000476 (toliau – ir Licencija) galiojimą; kreiptis į Lietuvos vyriausiąjį administracinį teismą (toliau – ir LVAT) su prašymu ištirti ir pripažinti, kad Lietuvos Respublikos aplinkos ministro (toliau – ir Aplinkos ministras) 2013 m. liepos 15 d. įsakymo Nr. D1-528 „Dėl taršos integruotos prevencijos ir kontrolės leidimų išdavimo, pakeitimo ir galiojimo panaikinimo taisyklių patvirtinimo“ 2.3² papunktis (redakcija, galiojanti nuo 2015 m. liepos 1 d.; toliau – ir Įsakymas) prieštarauja konstituciniams teisinės valstybės, įstatymų viršenybės, teisės aktų hierarchijos principams ir 1992 m. sausio 21 d. Aplinkos apsaugos įstatymo Nr. 1-2223 (suvestinė redakcija nuo 2016 m. balandžio 1 d.) (toliau – ir AAĮ) 19¹ straipsnio nuostatomis.

2. Pareiškėjas nurodė, kad atsakovas vadovavosi poįstatymine teisės norma – Įsakymo 2.3² papunkčiu, kuris prieštarauja konstituciniam teisinės valstybės, įstatymų viršenybės, teisės aktų hierarchijos principams. Aplinkos ministras poįstatyminiu teisės aktu sureguliuavo tuos santykius, kurie gali būti sureguliuoti tik aukštesnės galios teisės aktais, t. y. sukūrė naują teisės normą – naują taršos integruotos prevencijos ir kontrolės (toliau – ir TIPK) leidimo negaliojimo pagrindą.

3. Pareiškėjas paaiškino, kad siekė TIPK leidimą pakeisti į taršos leidimą, o ne į kitą TIPK leidimą, todėl Įsakymo 2.3² papunkčio nuostatos šiems santykiams netaikytinos. Pabrėžė, kad Bendrovė veikia pagal Taršos integruotos prevencijos ir kontrolės leidimų išdavimo, atnaujinimo ir

panaikinimo taisyklių, patvirtintų Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2002 m. vasario 27 d. įsakymu Nr. 80 (toliau – ir 2002 m. TIPK taisyklės), 2 priedo pagrindu išduotą TIPK leidimą ir iki 2015 m. liepos 1 d. nevykdė jokios veiklos pagal 2002 m. TIPK taisyklių 1 priedą. TIPK leidimas Nr. TU(2)-66 nėra panaikintas nei vienu iš AAĮ 19¹ straipsnio 1 dalyje nurodytu pagrindu, o leidimo atnaujinimo / neatnaujinimo institutas minėtoje normoje nereglamentuotas. Nesutiko su atsakovo reikalavimu atlikti poveikio aplinkai vertinimą.

4. Pareiškėjas pažymėjo, kad LVAT nagrinėjama administracinė byla Nr. eA-2160-602/2016 dėl atsakovo atsisakymo pakeisti TIPK leidimą į taršos leidimą teisėtumo.

5. Pareiškėjo atstovė teismo posėdyje prašė skundą tenkinti, priteisti iš atsakovo patirtas bylinėjimosi išlaidas. Akcentavo, kad LVAT, 2017 m. balandžio 3 d. išnaginėjęs norminę administracinę bylą Nr. I-5-662/2017, pripažino, jog Įsakymo 2.3² papunktis prieštarauja konstituciniams teisinės valstybės, įstatymų viršenybės, teisės aktų hierarchijos principams ir AAĮ 19¹ straipsnio nuostatomis. Pareiškėjo atstovė nebepalaikė prašymo dėl norminio teisės akto ištyrimo. Teigė, kad atsakovas Sprendimą grindė teisės norma, kuri pripažinta prieštaraujanti, todėl Sprendimas negali būti laikomas teisėtu.

6. Atsakovas Agentūra atsiliepiame į skundą prašė pareiškėjo skundą atmesti kaip nepagrįstą.

7. Atsakovas nurodė, kad Sprendimas yra teisėtas ir pagrįstas, priimtas pagal atsakovui suteiktą kompetenciją.

8. Atsakovas pabrėžė, kad Įsakyme nustatyti TIPK leidimų pakeitimo terminai ir tvarka. Įsakymo 2.3² papunktis nustatė, kad TIPK leidimai išduoti pagal 2002 m. TIPK taisyklės, jei ūkio subjektai nepakeitė nurodytų TIPK leidimų, išduotų pagal 2002 m. TIPK taisyklių 2 priedą ir taršos leidimų, išduotų pagal Taršos leidimų taisyklės, į naujus TIPK leidimus pagal naujas TIPK taisyklės, pripažįstami negaliojančiais. AAĮ ir jo pakeitimas nenumatė, jog TIPK leidimai išduoti pagal 2002 m. TIPK taisyklės, lieka galioti. Aplinkos ministrui 2014 m. kovo 6 d. įsakymu Nr. D1-260 pripažinus netekusius galios Aplinkos ministro 2002 m. vasario 27 d. įsakymą Nr. 80 „Dėl taršos integruotos prevencijos ir kontrolės leidimų išdavimo, atnaujinimo ir panaikinimo taisyklių patvirtinimo“, 2002 m. TIPK taisyklės neteko galios. Įsakymo 2.3² papunktis reguliuoja procedūrinius klausimus. Įsakymas priimtas pagal AAĮ atsakovui suteiktą diskreciją, nepažeidus Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymo (toliau – ir VAI) 3 straipsnyje nustatytų principų.

9. Atsakovas pažymėjo, kad pareiškėjo įrenginys atitinka Įsakymo 2.3² papunktyje nurodytas sąlygas, todėl vadovaujantis Įsakymo 2.3 ir 2.4.4 papunkčiais, TIPK taisyklių 1 priedo 5.6 papunkčiu ir leidime nurodytais pajėgumais, nustatytu terminu negavus TIPK leidimo pagal TIPK taisyklių nuostatas, turimas TIPK leidimas pripažintas negaliojančiu, remiantis Įsakymo 2.3² papunkčiu. AAĮ 19¹ straipsnyje nurodyta, kad minėto straipsnio nuostatos taikomos ir TIPK leidimams išduotiems pagal 2002 m. TIPK taisyklės.

10. Atsakovo atstovai teismo posėdyje, remdamiesi atsiliepiame išdėstytais argumentais, prašė pareiškėjo skundą atmesti kaip nepagrįstą. Nurodė, kad LVAT sprendime norminėje administracinėje byloje Nr. I-5-662/2017 nenurodė, jog sprendimas galioja atgal. Taigi, šis sprendimas galioja į ateitį. Ginčijamas Sprendimas buvo priimtas iki minėtos norminės bylos išnaginėjimo ir yra teisėtas. Teisėtai reikalaujama atlikti poveikio aplinkai vertinimą.

11. Trečiojo suinteresuoto asmens Lietuvos Respublikos aplinkos ministerijos (toliau – ir Aplinkos ministerija) atstovė, remdamasi atsakovo pozicija, teismo posėdyje prašė pareiškėjo skundą atmesti kaip nepagrįstą. Akcentavo, kad ginčijamas Sprendimas yra teisėtas ir pagrįstas. LVAT 2017 m. balandžio 3 d. sprendime nenurodė, kaip turi būti elgiamasi, kai Sprendimas buvo priimtas iki norminės administracinės bylos išnaginėjimo. Pažymėjo, kad pareiškėjas turi atlikti poveikio aplinkai vertinimą.

II.

12. Vilniaus apygardos administracinis teismas 2017 m. rugpjūčio 24 d. sprendimu pareiškėjo skundą tenkino ir panaikino ginčijamą Sprendimą.

13. Teismas nustatė, kad Agentūros direktorius 2010 m. balandžio 23 d. pareiškėjui išdavė pavojingų atliekų tvarkymo licenciją Nr. 000476, kuri pareiškėjui suteikė teisę rinkti, saugoti ir naudoti pavojingas atliekas. Atsakovas Sprendimu panaikino Licencijos galiojimą. Sprendime akcentavo, kad vadovaujantis Įsakymo 2.3² papunkčiu, pareiškėjui išduotas TIPK leidimas laikomas negaliojančiu. Atsakovas Sprendimą grindė Lietuvos Respublikos atliekų tvarkymo įstatymo (toliau – ir ATĮ) 12 straipsnio 9 dalies 3 punktu, Aplinkos ministro 2003 m. gruodžio 19 d. įsakymu Nr. 684 patvirtintų Pavojingų atliekų tvarkymo licencijavimo taisyklių (toliau – ir Taisyklės) 10, 25.3 ir 26 punktais.

14. Teismas nurodė, kad ATĮ 12 straipsnio 9 dalies 3 punkte nustatyta, kad pavojingų atliekų tvarkymo licencijos galiojimas panaikinamas, jeigu panaikinamas ar neatnaujinamas šio įstatymo 6 straipsnyje nurodytas leidimas. ATĮ 6 straipsnio 1 dalyje numatyta, jog įmonės, ketinančios atlikti atliekų apdorojimą, perdirbančios laivus, ir įmonės, atliekų susidarymo vietoje pavojingąsias atliekas laikančios ilgiau kaip šešis mėnesius, o nepavojingąsias – ilgiau kaip vienus metus, turi gauti leidimus. Pagal ATĮ 2 straipsnio 46 dalies nuostatas, šio įstatymo prasme leidimas – taršos integruotos prevencijos ir kontrolės leidimas arba taršos leidimas, rengiami ir išduodami teisės aktų nustatyta tvarka.

15. Teismas nustatė, kad pareiškėjas neturi galiojančio TIPK leidimo ar taršos leidimo, t. y. jam išduotas TIPK leidimas Nr. TU(2)-66 yra laikomas negaliojančiu pagal Įsakymo 2.3² papunkčio (2015 m. birželio 30 d. įsakymo Nr. D1-510 redakcija, galiojanti nuo 2015 m. liepos 2 d.) nuostatą (iki 2015 m. gruodžio 31 d. įskaitytinai įsakymo 2.3 papunktyje nurodytu atveju negavus TIPK leidimo pagal Taisyklių reikalavimus, TIPK leidimas, išduotas pagal 2002 m. TIPK taisyklių 2 priedą, <...> laikomas negaliojančiu). Teismas pažymėjo, kad minėtos normos teisėtumas buvo ištirtas LVAT norminėje administracinėje byloje Nr. I-5-662/2017, kurioje teismas pripažino, kad Įsakymo 2.3² papunktis (Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2015 m. birželio 30 d. įsakymu Nr. D1-510 patvirtinta redakcija, įsigaliojusi 2015 m. liepos 2 d.) prieštarauja konstituciniams teisinės valstybės, įstatymų viršenybės, teisės aktų hierarchijos principams ir AAĮ 19¹ straipsnio (2013 m. gegužės 9 d. įstatymo Nr. XII-287 redakcija, įsigaliojusi 2013 m. birželio 1 d.) nuostatomis.

16. Teismas konstatavo, kad LVAT padaryta išvada turi tiesioginę teisinę reikšmę nagrinėjamam ginčui. Pareiškėjui išduotas TIPK leidimas laikomas negaliojančiu vadovaujantis būtent Įsakymo 2.3² papunkčio nuostatomis.

17. Teismas nurodė, kad pagal ATĮ nuostatas, pareiškėjas yra įmonė, kuri surenka, laiko, šalina ar naudoja pavojingas atliekas, privalo turėti pavojingų atliekų tvarkymo licenciją, kurios išdavimo ir galiojimo (nepanaikinimo) viena iš būtinų sąlygų – galiojančio TIPK leidimo ar taršos leidimo turėjimas. Kadangi minėtų leidimų pareiškėjas neturi, atsakovas priėmė ginčijamą Sprendimą ir panaikino pareiškėjui išduotos licencijos galiojimą.

18. Teismas vertino, kad TIPK leidimas (jo pripažinimas negaliojančiu) tiesiogiai sąlygojo ginčijamo Sprendimo priėmimą. Konstatavo, kad LVAT, išnagrinėjęs norminę administracinę bylą, pripažino Įsakymo 2.3² papunktį (Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2015 m. birželio 30 d. įsakymu Nr. D1-510 patvirtinta redakcija, įsigaliojusi 2015 m. liepos 2 d.), kuriuo vadovaujantis pareiškėjui išduotas TIPK leidimas Nr. TU(2)-66 laikomas negaliojančiu, prieštaraujančiu konstituciniams teisinės valstybės, įstatymų viršenybės, teisės aktų hierarchijos principams ir AAĮ 19¹ straipsnio (2013 m. gegužės 9 d. įstatymo Nr. XII-287 redakcija, įsigaliojusi 2013 m. birželio 1 d.) nuostatomis, todėl ir ginčijamas Sprendimas, kaip TIPK leidimo pripažinimo negaliojančiu pasekmė, laikytinas neteisėtu. Atsakovas pripažino, kad Įsakymo 2.3² papunkčio nuostatos buvo taikytos pareiškėjui.

19. Teismas pažymėjo, kad pagal Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo (toliau – ir ABTĮ) 118 straipsnio 1 dalį, norminis administracinis aktas (ar jo dalis) paprastai negali būti taikomas nuo tos dienos, kai oficialiai buvo paskelbtas įsiteisėjęs administracinio teismo sprendimas dėl to norminio administracinio akto (ar jo dalies) pripažinimo neteisėtu. Išimtis iš šios bendrosios taisyklės įtvirtinta šio straipsnio 2 dalyje, nustatančioje, kad administracinis teismas, atsižvelgdamas į konkrečias bylos aplinkybes ir įvertinęs neigiamų teisinių

pasekmių tikimybę, savo sprendimu gali nustatyti, kad pripažintas neteisėtu norminis administracinis aktas (ar jo dalis) negali būti taikomas nuo jo priėmimo dienos. Lietuvos Respublikos Konstitucijos (toliau – ir Konstitucija) 107 straipsnio 1 dalyje įtvirtinta bendra taisyklė, kad Lietuvos Respublikos Konstitucinio Teismo (toliau – ir Konstitucinis Teismas) sprendimų dėl teisės aktų atitikties Konstitucijai galia nukreipiama į ateitį. Tačiau Konstitucinis Teismas 2011 m. spalio 25 d. nutarime pripažino, kad ši bendra taisyklė nėra absoliuti, nes tam tikrą Konstitucinio Teismo nutarimų retroaktyvumą suponuoja Konstitucijos 110 straipsnio nuostatos. Šiame straipsnyje įtvirtintu reglamentavimu siekiama, kad nebūtų taikomas Konstitucijai prieštaraujantis atitinkamas teisės aktas (jo dalis), kad dėl tokio teisės akto taikymo neatsirastų antikonstitucinių teisinių padarinių, kad nebūtų pažeistos asmens teisės, kad asmuo, kuriam būtų pritaikytas Konstitucijai ar įstatymui priešingas teisės aktas, dėl to nepagrįstai neįgytų nepriklausančių teisių ar atitinkamo teisinio statuso (Konstitucinio Teismo 2003 m. gruodžio 30 d. nutarimas). LVAT išplėstinė teisėjų kolegija 2014 m. sausio 28 d. nutartyje administracinėje byloje Nr. A556-334/2014 nurodė, kad „<...> tuo atveju, jei teisiniai santykiai tarp administracinio ginčo šalių nėra susiklostę galutinai (pvz., vyksta ginčas), norminis teisės aktas (jo dalis), kuris įsiteisėjusiu administracinio teismo sprendimu pripažįstamas neteisėtu, nuo tokio akto oficialaus paskelbimo dienos negali būti taikomas ir tiems teisiniams santykiams, kurie nėra išsisprendę galutinai“.

20. Teismas nurodė, kad nagrinėjamu atveju vyksta teisminis ginčas dėl Sprendimo, kuriuo panaikintas Licencijos galiojimas, remiantis tuo, kad pareiškėjui išduotas TIPK leidimas laikomas negaliojančiu, vadovaujantis Įsakymo 2.3² papunkčiu, kurio nuostatos iki teismo sprendimo priėmimo pripažintos prieštaraujančiomis konstituciniams teisinės valstybės, įstatymų viršenybės, teisės aktų hierarchijos principams ir AAĮ 19¹ straipsnio nuostatomis, skundžiamas Sprendimas neįgijo teisinio stabilumo, todėl teismas negali remtis Įsakymo 2.3² papunkčio nuostatomis bei jų taikyti (ABTĮ 4 str. 1 d.). Atsižvelgęs į tai, atsakovo ir trečiojo suinteresuoto asmens argumentus, kad panaikinto norminio teisės akto galia nukreipta tik į ateitį ir netaikytina šioje byloje, teismas laikė nepagrįstais.

21. Teismas taip pat pažymėjo, kad šioje byloje nevertinami šalių argumentai dėl poveikio aplinkai vertinimo atlikimo, kadangi tai nėra šios bylos nagrinėjimo dalykas. Tokios aplinkybės buvo analizuojamos Panevėžio apygardos administraciniame teisme nagrinėtoje administracinėje byloje Nr. eI-990-320/2015, kurioje pareiškėjas ginčijo Agentūros 2014 m. gruodžio 10 d. sprendimą Nr. (15.7)-A4-8137 dėl to, kad atsakovas pareiškėjui neišdavė taršos leidimo argumentuodamas, be kita ko, ir ta aplinkybe, jog pareiškėjas privalo atlikti poveikio aplinkai vertinimą. LVAT 2017 m. liepos 5 d. nutartimi administracinėje byloje Nr. eA-91-602/2017 paliko galioti Panevėžio apygardos administracinio teismo 2015 m. lapkričio 10 d. sprendimą, kuriuo pareiškėjo skundas buvo atmestas.

22. Teismas nurodė, kad pareiškėjas prašymo dėl norminio teisės akto ištyrimo nebebalaikė, kadangi LVAT šį klausimą jau išsprendė norminėje administracinėje byloje Nr. I-5-662/2017. Pareiškėjo prašymo priteisti bylinėjimosi išlaidas teismas nenagrinėjo, kadangi prašymas nėra pateiktas raštu su detaliu išlaidų apskaičiavimu ir jų pagrindu.

23. Teismas panaikino ginčijamą Agentūros sprendimą, kaip neteisėtą dėl to, kad jis prieštarauja aukštesnės galios teisės aktams (ABTĮ 91 str. 1 d. 1 p.).

III.

24. Atsakovas Agentūra apeliaciniu skundu prašo Vilniaus apygardos administracinio teismo 2017 m. rugpjūčio 24 d. sprendimą panaikinti ir priimti naują sprendimą.

25. Atsakovas nurodo, kad teismas netinkamai taikė materialiosios ir procesinės teisės normas ir priėmė neteisėtą ir nepagrįstą sprendimą. Spręsdamas Sprendimo panaikinimo klausimą neatsižvelgė į ATI 6 straipsnio, 12 straipsnio 1 dalies, 5 dalies 1 punkto, 6 dalies 3 punkto, Taisyklių 11 punkto nuostatas, bendruosius teisės principus, nevertino aplinkybės, kad priėmus Sprendimą pareiškėjas neturėdamas TIPK leidimo, neįgyja teisės gauti licencijos.

26. Atsakovas pažymi, kad ABTĮ 118 straipsnio 1 dalis nenustato teismui pareigos spręsti dėl pasekmių Sprendimui taikymo. Pagal šią nuostatą teisės aktas paprastai negali būti taikomas nuo tos dienos, kai oficialiai buvo paskelbtas įsiteisėjęs administracinio teismo sprendimas dėl to norminio administracinio akto (ar jo dalies) pripažinimo neteisėtu. Teismas turi nuspręsti dėl panaikinto norminio teisės akto grįžtamojo poveikio atsižvelgdamas į visas reikšmingas aplinkybes ir galiojančius teisės aktus. Aplinkos ministras Įsakymo 2.3² papunkčiu panaikino išduotų pagal 2002 m. TIPK taisyklių 2 priedą veiklos vykdytojų, kuriems buvo išduoti nurodyti TIPK leidimai, TIPK leidimų galiojimą, todėl šios akto dalies netaikymas tiek nuo įsiteisėjusio LVAT sprendimo administracinėje byloje Nr. 1-5-662/2017 paskelbimo Teisės aktų registre (toliau – ir TAR), tiek šioje byloje *ex tunc* (grįžtamasis poveikis), nereiškia pareiškėjo TIPK leidimo, išduoto pagal 2002 m. TIPK taisyklių 2 priedą, administracinio individualaus akto, galiojimo atkūrimo.

27. Atsakovo teigimu, pagal 2002 m. TIPK taisyklių reikalavimus išduoti 2 priedo TIPK leidimai nelaikytini TIPK leidimais, atitinkančiais Europos parlamento ir Tarybos 2010 m. lapkričio 24 d. direktyvos 2010/75/ES „Dėl pramoninių išmetamų teršalų (taršos integruotos prevencijos ir kontrolės) (toliau – ir Direktyva 2010/75/ES) ir AAĮ 19¹ straipsnio reikalavimus, kadangi iki 2014 m. liepos 1 d. galiojusiose 2002 metų TIPK taisyklėse buvo nustatyti supaprastinti reikalavimai 2 priedo įrenginiams, neatitinkantys Direktyvos 2010/75/ES nuostatų.

28. Atsakovas, akcentuodamas teismų praktikoje suformuluotus individualių ir norminių teisės aktų atskyrimo kriterijus, pabrėžia, kad Įsakymo 2.3² papunkčio norma yra mišri, nes turi ir individualaus administracinio akto požymių: jis skirtas apibrėžtam subjektų ratui – subjektams, turintiems TIPK leidimus, išduotus pagal 2002 metų TIPK taisyklių 2 priedą; akto turinys – jis sukelia konkrečių administracinių teisinių santykių pasibaigimą; taikymo pobūdis laiko atžvilgiu – *ad hoc* (tik šį kartą) taikymas; akto galiojimas nėra tęstinis; ypatingas akto privalomumo pobūdis – privalomas konkrečiam suinteresuotam asmeniui arba jų grupei. Atsižvelgiant į tai, kad Įsakymo 2.3² papunktis turi tiek norminio, tiek individualaus administracinio teisės akto požymių bei į tai, kad tai vienkartinio taikymo aktas, priimtas veiklos vykdytojų, iš jų ir pareiškėjo atžvilgiu, pareiškėjo turimo TIPK leidimo galiojimo panaikinimas neturi tęstinumo. LVAT administracinėje byloje Nr. 1-5-662/2017 pagrįstai konstatavo, jog Įsakymo 2.3² papunktis negali būti taikytinas nuo teismo sprendimo paskelbimo TAR dienos, o ne *ab initio* (iš pradžių). Pripažinus nurodytą normą kaip prieštaraujančią konstituciniams teisinės valstybės, įstatymų viršenybės, teisės aktų hierarchijos principams ir AAĮ 19¹ straipsniui (2013-05-09 įstatymo Nr. XII - 287 redakcija, įsigaliojusi 2013-06-01) nuostatomis, pareiškėjui 2010 metais išduotas TIPK leidimo galiojimas nebuvo atkurtas.

29. Pareiškėjas atsiliepime į apeliacinį skundą prašo Vilniaus apygardos administracinio teismo 2017 m. rugpjūčio 24 d. sprendimą palikti nepakeistą, priteisti iš atsakovo 350 Eur atsiliepimo į apeliacinį skundą parengimo išlaidas.

30. Pareiškėjo teigimu, teismo sprendimas yra teisėtas ir pagrįstas, o atsakovas apeliaciniame skunde selektyviai atrenka tik jam naudingus faktus, ignoruodamas savo pozicijos ginčo klausimu visišką nenuoseklumą, pateikia kazuistišką teisės normos aiškinimą.

31. Pareiškėjas, nesutikdamas su apeliacinio skundo argumentais, kad teismas neįvertino aplinkybės, jog pareiškėjas neturėdamas TIPK leidimo neįgyja teisės gauti pavojingų atliekų tvarkymo licenciją, pažymi, kad ginčas yra kilęs dėl turėtos Licencijos galiojimo panaikinimo teisėtumo, o ne dėl teisės gauti pavojingų atliekų tvarkymo licenciją.

32. Pareiškėjas nurodo, kad dar 2010 m. balandžio 23 d. jam buvo išduota pavojingų atliekų tvarkymo licencija. Atsakovas jos galiojimą panaikino dėl to, kad Bendrovė iki 2015 m. gruodžio 31 d. įskaitytinai nepasikeitė 2010 m. balandžio 22 d. išduoto TIPK leidimo Nr. TU(2)-66, kuris koreguotas 2012 m. sausio 18 d., 2013 m. gruodžio 3 d. ir 2014 m. sausio 2 d. Tačiau toks TIPK negaliojimo pagrindas LVAT 2017 m. balandžio 3 d. sprendimu pripažintas prieštaraujančiu konstituciniams principams ir aukštesnės galios teisės aktams.

33. Nesutikdamas su apeliacinio skundo teiginiais, jog ABTĮ 118 straipsnio 1 dalis nenustato teismui pareigos spręsti dėl pasekmių Agentūros sprendimui taikymo, pareiškėjas

akcentuoja, kad vadovaujantis Konstitucijos 30 straipsnio, ABTĮ 3 straipsnio 1 dalies nuostatomis, byla nagrinėjantis teismas privalėjo pasisakyti dėl skundžiamo administracinio akto teisėtumo.

34. Pareiškėjas pažymi, kad byloje nėra ginčo, kad skundžiamas administracinis aktas buvo priimtas vadovaujantis aukštesnės galios teisės aktams prieštaraujančiu poįstatyminiu aktu, bei akcentuodamas ABTĮ 4 straipsnio 1 dalies, 116 straipsnio 1 dalies nuostatas, LVAT praktiką, Lietuvos Respublikos Konstitucinio Teismo išaiškinimus, jog teismo sprendimas dėl teisės akto pripažinimo prieštaraujančiu aukštesnės galios teisės aktui turi poveikį visai atitinkamų teisės aktų (jų dalių) taikymo praktikai, vertina, kad teismas padarė pagrįstą išvadą, kad negali galioti neteisėta teisės norma grįstas administracinis aktas.

35. Pareiškėjo vertinimu, jei teisme nagrinėjamos individualios bylos baigčiai norminio akto panaikinimas neturėtų jokių teisinių pasekmių, tektų laikyti, kad toks pripažintas neteisėtu norminis aktas buvo teisėtas ginčo, nagrinėjamo individualioje byloje, atsiradimo metu.

36. Pareiškėjas atkreipia dėmesį, kad apeliacinio skundo argumentai ir teisminė praktika dėl individualaus administracinio akto paskirties ir jo atskyrimo nuo norminio teisės akto nėra susiję su nagrinėjamu ginču. Be to, nėra teisiškai reikšminga ir apeliaciniame skunde nurodyta aplinkybė, jog Įsakymo 2.3² papunktyje įtvirtinta norma yra mišri.

37. Trečiasis suinteresuotas asmuo Aplinkos ministerija atsiliepime į apeliacinį skundą, sutikdamas su apeliacinio skundo argumentais, prašo Vilniaus apygardos administracinio teismo 2017 m. rugpjūčio 24 d. sprendimą panaikinti ir priimti naują sprendimą – skundą atmesti.

38. Trečiasis suinteresuotas asmuo nurodo, kad pagal ATI 12 straipsnio 1 dalį, 9 dalies 3 punktą, Taisyklių 10 punktą, kuriais buvo remtasi priimant ginčijamą Sprendimą, teisės aktuose nurodyto galiojančio leidimo neturėjimas yra pagrindas panaikinti subjekto turimos pavojingų atliekų tvarkymo licencijos galiojimą.

39. Trečiojo suinteresuoto asmens vertinimu, apeliacinio skundo pozicija, kad pareiškėjas neturi galiojančio ATI 6 straipsnyje nurodyto leidimo, o jo turėto TIPK leidimo galiojimas neatkurtas, yra pagrįsta. LVAT 2017 m. balandžio 3 d. sprendimas administracinėje byloje Nr. 1-5-662/2017 taikytinas tik nuo jo priėmimo dienos. Be to, aplinkybė, kad pareiškėjas neturi galiojančio TIPK leidimo, pažymint kad pareiškėjo turėtas TIPK leidimas laikytinas negaliojančiu, patvirtino ir teismas skundžiamame sprendime. Nustačius aplinkybę, kad subjektas neturi galiojančio ATI 6 straipsnyje nurodyto leidimo, šio subjekto pavojingų atliekų tvarkymo licencijos galiojimas pagal ATI 12 straipsnio 9 dalies 3 punktą ir Taisyklių 10 punktą naikintinas, o negavus naujo TIPK ar taršos leidimo pagal ATI 12 straipsnio 6 dalies 3 punktą neišduodamas.

40. Trečiojo suinteresuoto asmens teigimu, yra pakankamo pagrindo išvadai, jog ginčijamas sprendimas galėtų prieštarauti aukštesnės teisinės galios aktams. Pagrįsti apeliacinio skundo teiginiai, jog ATI ir Taisyklių nuostatų dėl pavojingų atliekų tvarkymo veiklos licencijavimo netinkamas taikymas, pareiškėjui neturint galiojančio TIPK leidimo, galėjo lemti nepagrįsto ir neteisėto sprendimo priėmimą.

Teisėjų kolegija

k o n s t a t u o j a:

IV.

41. Administracinėje byloje nagrinėjamas ginčas kilo dėl Agentūros 2016 m. balandžio 27 d. sprendimo Nr. (27)-A4-4426 „Dėl licencijos galiojimo panaikinimo“, kuriuo atsakovas panaikino pareiškėjui 2010 m. balandžio 23 d. išduotą pavojingų atliekų tvarkymo licenciją Nr. 000476, teisėtumo ir pagrįstumo.

42. Pirmosios instancijos teismas skundžiamu 2017 m. liepos 24 d. sprendimu panaikino Agentūros Sprendimą motyvuodamas tuo, kad Lietuvos vyriausiajam administraciniam teismui 2017 m. balandžio 3 d. sprendimu norminėje administracinėje byloje Nr. I-5-662/2017 Įsakymo 2.3² punktą (Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2015 m. birželio 30 d. įsakymu Nr. D1-

510 patvirtinta redakcija, įsigaliojusi 2015 m. liepos 2 d.), kuriuo (Įsakymo 2.3² punktu) vadovaujantis pareiškėjui išduotas TIPK leidimas Nr. TU(2)-66 laikomas negaliojančiu, pripažinus prieštaraujančiu konstituciniams teisinės valstybės, įstatymų viršenybės, teisės aktų hierarchijos principams ir Lietuvos Respublikos aplinkos apsaugos įstatymo 19¹ straipsnio (2013 m. gegužės 9 d. įstatymo Nr. XII-287 redakcija, įsigaliojusi 2013 m. birželio 1 d.) nuostatomis, ginčijamas Sprendimas, kaip TIPK leidimo pripažinimo negaliojančiu pasekmė, laikytinas neteisėtu.

43. Agentūra, grįsdama savo apeliacinio skundo prašymą, iš esmės teigia, kad skundžiamas pirmosios instancijos teismo sprendimas priimtas netinkamai pritaikius materialiosios ir procesinės teisės normas, kadangi nebuvo įvertinta, jog priėmus sprendimą byloje, pareiškėjas, neturėdamas TIPK leidimo, neįgyja teisės gauti pavojingų atliekų tvarkymo licencijos: Įsakymo 2.3² punkto (Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2015 m. birželio 30 d. įsakymu Nr. D1-510 patvirtinta redakcija, įsigaliojusi 2015 m. liepos 2 d.) netaikymas nuo įsiteisėjusio Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo 2017 m. balandžio 3 d. sprendimo norminėje administracinėje byloje Nr. I-5-662/2017 paskelbimo Teisės aktų registre nereiškia pareiškėjo TIPK leidimo, išduoto pagal 2002 m. TIPK taisyklių 2 priedą, galiojimo atkūrimo.

44. Teisėjų kolegija, tikrindama skundžiamo pirmosios instancijos teismo sprendimo pagrįstumą ir teisėtumą, pirmiausia pažymi, kad byloje nenustatytos aplinkybės, dėl kurių turėtų būti peržengtos apeliacinio skundo ribos, bei sprendimo negaliojimo pagrindai, nurodyti ABTĮ 146 straipsnio 2 dalyje (ABTĮ 140 str. 2 d.), todėl apeliacinės instancijos teismas šią bylą apeliacine tvarka nagrinėja ir patikrina pirmosios instancijos teismo sprendimo pagrįstumą ir teisėtumą neperžengdamas apeliacinio skundo ribų (ABTĮ 140 str. 1 d.).

45. Taigi, pagrindinis klausimas – ar Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo 2017 m. balandžio 3 d. sprendimas norminėje administracinėje byloje Nr. I-5-662/2017 Įsakymo 2.3² punktą (Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2015 m. birželio 30 d. įsakymu Nr. D1-510 patvirtinta redakcija, įsigaliojusi 2015 m. liepos 2 d.) pripažinti prieštaraujančiu konstituciniams teisinės valstybės, įstatymų viršenybės, teisės aktų hierarchijos principams ir Lietuvos Respublikos aplinkos apsaugos įstatymo 19¹ straipsnio (2013 m. gegužės 9 d. įstatymo Nr. XII-287 redakcija, įsigaliojusi 2013 m. birželio 1 d.) nuostatomis sudaro pagrindą Agentūros 2016 m. balandžio 27 d. sprendimą Nr. (27)-A4-4426 „Dėl licencijos galiojimo panaikinimo“ pripažinti neteisėtu.

46. Kaip pagrįstai nurodo atsakovas, pagal ABTĮ 118 straipsnio 1 ir 2 dalių nuostatas (iki 2016 m. liepos 1 d. galiojusios ABTĮ redakcijos 116 straipsnio 1 ir 2 dalys) norminis administracinis aktas (ar jo dalis) paprastai negali būti taikomas nuo tos dienos, kai oficialiai buvo paskelbtas įsiteisėjęs administracinio teismo sprendimas dėl to norminio administracinio akto (ar jo dalies) pripažinimo neteisėtu. Administracinis teismas, atsižvelgdamas į konkrečias bylos aplinkybes ir įvertinęs neigiamų teisinių pasekmių tikimybę, savo sprendimu gali nustatyti, kad pripažintas neteisėtu norminis administracinis aktas (ar jo dalis) negali būti taikomas nuo jo priėmimo dienos.

47. Aiškindamas šias ABTĮ nuostatas, Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas ne kartą yra konstatavęs, jog konstrukcija „paprastai negali būti taikomas“ suponuoja išvadą, kad galimos minėtos taisyklės, kad aktas negali būti taikomas nuo tos dienos, kai oficialiai buvo paskelbtas įsiteisėjęs administracinio teismo sprendimas dėl atitinkamo norminio akto (ar jo dalies) pripažinimo neteisėtu, išimtys. Pavyzdžiui, tuo atveju, jei teisiniai santykiai tarp administracinio ginčo šalių nėra susiklostę galutinai (vyksta ginčas), norminis teisės aktas (jo dalis), kuris įsiteisėjusiu administracinio teismo sprendimu pripažįstamas neteisėtu, nuo tokio akto oficialaus paskelbimo dienos negali būti taikomas ir tiems teisiniams santykiams, kurie nėra išsisprendę galutinai. Priešingu atveju tektų daryti išvadą, kad galutinio teisinio stabilumo neįgijęs administracinis aktas yra teisėtas, nors jis ir buvo priimtas remiantis teisės normomis, prieštaraujančiomis aukštesnės galios teisės aktui, o apeliacinės instancijos teismas, atlikdamas galutinį teisinio stabilumo dar neįgijusio administracinio akto teisėtumo įvertinimą, turėtų remtis neteisėtomis (prieštaraujančiomis aukštesnės galios teisės aktui) teisės normomis. Tai nebūtų teisinga bei nesiderintų su teisės aktų hierarchijos principu (žr., pvz., 2009 m. balandžio 21 d.

nutartį administracinėje byloje Nr. A⁵⁰²-72/2009, 2014 m. sausio 28 d. nutartį administracinėje byloje Nr. A⁵⁵⁶-334/2014, 2014 m. gruodžio 18 d. nutartį administracinėje byloje Nr. A⁷⁵⁶-2234/2014 ir kt.).

48. Pažymėtina, kad ginčo atveju pareiškėjas savo galimai pažeistas teises galėjo ginti tik pateikdamas skundą teismui dėl Agentūros 2016 m. balandžio 27 d. sprendimo Nr. (27)-A4-4426 „Dėl licencijos galiojimo panaikinimo“ panaikinimo individualioje administracinėje byloje ir joje reikšti prašymą dėl Įsakymo 2.3² punkto (Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2015 m. birželio 30 d. įsakymu Nr. D1-510 patvirtinta redakcija, įsigaliojusi 2015 m. liepos 2 d.), pagal kurio nuostatas jam išduotas TIPK leidimas Nr. TU(2)-66 laikomas negaliojančiu bei kuris iš esmės ir sudarė prielaidas priimti ginčijamą Sprendimą, teisėtumo ištyrimo, todėl argumentai, kad ši teisės norma negali būti taikoma tik nuo tos dienos, kai oficialiai buvo paskelbtas Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo 2017 m. balandžio 3 d. sprendimas norminėje administracinėje byloje Nr. I-5-662/2017 dėl šio norminio administracinio akto dalies pripažinimo neteisėtu, nėra pagrįsti, kadangi taip būtų paneigta pareiškėjo teisė ginti savo pažeistas teises, o teismui – vykdyti teisingumą.

49. Pažymėtina, kad apeliacinio skundo teiginys, jog „<...> Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas administracinėje byloje Nr. I-5-662/2017 konstatavo, jog 2017 m. liepos 15 d. įsakymo Nr. D1-528 2.3² punktas negali būti taikomas nuo sprendimo paskelbimo TAR dienos, o ne *ab initio*.<...>“, nėra pagrįstas: minėta norminė administracinė byla pradėta pagal teismo, kurio nagrinėjamoje byloje ir turėjo būti sprendžiamas klausimas dėl Įsakymo 2.3² punkto (Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2015 m. birželio 30 d. įsakymu Nr. D1-510 patvirtinta redakcija, įsigaliojusi 2015 m. liepos 2 d.) taikymo, prašymą, todėl Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas 2017 m. balandžio 3 d. sprendime nekonstatavo, kad minėto teisės akto dalis negali būti taikoma tik nuo sprendimo paskelbimo TAR dienos, t. y. kad ji turi būti taikoma sprendžiant ginčą teisme dėl administracinių aktų, priimtų iki minėto sprendimo paskelbimo TAR dienos, teisėtumo.

50. Pagal ABTĮ 40 straipsnio 1 dalį proceso šalis, kurios naudai priimtas sprendimas, turi teisę gauti iš kitos proceso šalies savo išlaidų atlyginimą. Pareiškėjas nepateikė duomenų, patvirtinančių, jog jis patyrė atsiliepimo į apeliacinį skundą parengimo išlaidas, todėl tokių išlaidų priteisimo klausimas nėra sprendžiamas. Pažymėtina, kad dėl išlaidų atlyginimo suinteresuota proceso šalis teismui pateikia prašymą raštu su išlaidų apskaičiavimu ir pagrindimu. Prašymai dėl išlaidų atlyginimo, nepaduoti teismui iki bylos nagrinėjimo iš esmės pabaigos, turi būti paduoti teismui ne vėliau kaip per keturiolika kalendorinių dienų nuo sprendimo įsiteisėjimo dienos (ABTĮ 41 str. 1 d.).

Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo 144 straipsnio 1 dalies 1 punktu, teisėjų kolegija

n u t a r i a:

Atsakovo Aplinkos apsaugos agentūros apeliacinį skundą atmesti.

Vilniaus apygardos administracinio teismo 2017 m. rugpjūčio 24 d. sprendimą palikti nepakeistą.

Nutartis neskundžiama.

Teisėjai

Audrius Bakaveckas

Arūnas Dirvonas

Milda Vainienė